T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/267
KARAR NO : 2019/335
KARAR TR: 29.04.2019

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

KARAR

Davacılar : 1-A.A.
2-L.A.
3-D.A.
4-G.A.
5-H.A.
Vekili : Av. Y.K.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. Y.E.

O L A Y: Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin murisleri Gürbüz Akanaras'ın, 14.11.2010 günü Sarıkamış-Karakurt devlet karayolunun 14.km.sinde seyir halinde iken, karşı yönden gelen bir başka aracın şerit değiştirerek aracına çarpması sonucu vefat etmesi nedeniyle, olayda idarenin hizmet kusuru bulunduğu ve murislerinin desteğinden yoksun kaldıkları ileri sürülerek, uğradıkları zarara karşılık 140.000,00-TL maddi ve 850.000,00-TL manevi olmak üzere toplam 990.000,00-TL tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ERZURUM 1. İDARE MAHKEMESİ 11.3.2011 gün ve E:2011/335, K:2011/429 sayı ile, davanın 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. maddesi hükmü uyarınca adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1-a maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı ve davalı idare vekilleri temyiz isteminde bulunmuştur.

Danıştay Sekizinci Daire: 23.12.2011 gün ve E:2011/5479, K:2011/6985 sayı ile, İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı gerekçe usul ve yasaya uygun olup, bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasınakarar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili bu kez davacılardan L. için 100.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi tazminat, A. için 10.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi tazminat, D, için 10.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi tazminat, TL manevi tazminat, G. için 10.000,00-TL maddi ve 200.000,00-TL manevi tazminat, H. için 10.00-TL maddi ve 50.000,00-TL manevi tazminat olmak üzere toplam 990.000,00-TL maddi ve manevi tazminat istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bakırköy 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 16.7.2013 gün ve E:2012/76, K:2013/286 sayı ile, yapılan yargılamada, İstanbul Anadolu 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2011/91 Esas sayılı dosyasının dava dilekçesi ve bilirkişi raporu incelenmiş olup, davacıların vekili tarafından, davalılar M,A,A,, N,E, ve A, Sigorta A.Ş. aleyhlerine maddi ve manevi tazminat davası açıldığı, yargılamanın devam ettiğinin ve dosyalar arasında bağlantı bulunduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle HMK 166/2-3 ve 4. maddesi gereğince birleştirilmesine, esasın bu şekilde kapatılmasına, yargılamaya İstanbul Anadolu 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası üzerinden devamına karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

İstanbul Anadolu 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 15.7.2014 gün ve E:2011/91, K:2014/295 sayı ile, dosya içerisinde bulunan bilirkişi raporları uyarınca, davanın kısmen kabulüne, fazlaya ilişkin istemin reddine karar vermiş, bu karar taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 15.2.2018 gün ve E:2015/6870, K:2018/1015 sayı ile, mahkemece, Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine hizmet kusuruna dayanılarak açılan bu davada, yargı yolu bakımından görevsiz bulunması

nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı olduğu biçimde karar verilmesininyerinde görülmediği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

İSTANBUL ANADOLU 10. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 18.12.2018 gün ve E:2018/544, K:2018/393 sayı ile, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanların idari yargı yerinde tam yargı davası açabilecekleri, söz konusu Karayolları Genel Müdürlüğüne karşı açılan davaya bakma görevinin mahkemelerinin görevinde olmayıp idare mahkemelerinin görevine girdiği gerekçesiyle, mahkemelerinin yargı yolu nedeni ile görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 29.04.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının aracıyla, seyir halindeyken kaza yaptığı, bu kaza neticesinde oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine

verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, İstanbul Anadolu 10. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 28.12.2018 gün ve E:2018/544, K:2018/393 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul Anadolu 10. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 28.12.2018 gün ve E:2018/544, K:2018/393 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 29.04.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ